

**Sprawozdanie z działalności
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Strzelinie
za rok 2023**

Strzelin, kwiecień 2024

SPIS TREŚCI

1. PODSTAWY PRAWNE FUNKCJONOWANIA PCPR W STRZELINIE.....	4
2. FINANSOWANIE ZADAŃ.....	5
2.1. Wydatki budżetowe.....	5
3. EFEKTY PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W STRZELINIE.....	5
3.1. Zadania Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.....	6
3.2. Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej.....	7
3.3. Rodzinne formy pieczy w powiecie strzelińskim	8
4. ŚWIADCZENIA I PRYZYNAWANIE POMOCY PIENIĘŻNEJ.....	15
4.1 Odpłatność gmin za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	15
4.2 Odpłatność rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.....	15
4.3. Wytaczanie powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych	16
4.4. Rodzinna piecza zastępcza	16
4.5. Usamodzielnienie.....	17
4.6. Instytucjonalna piecza zastępcza.....	18
5. ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ	19
6. REHABILITACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	19
6.1. Rehabilitacja społeczna.....	21
6.2. Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych.....	24
6.3. Realizowane Programy.....	25
7. POWIATOWY ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.....	27
8. ROZKŁAD GODZIN PRACY APTEK W POWIECIE STRZELIŃSKIM.....	30
9. POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE STRZELIŃSKIM NA LATA 2022-2024	30
10. POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE STRZELIŃSKIM W LATACH 2020-2023	33
11. POWIATOWY PROGRAM PROFILAKTYCZNY W ZAKRESIE PROMOWANIA I WDRAŻANIA PRAWIDŁOWYCH METOD WYCHOWAWCZYCH W STOSUNKU DO DZIECI ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE NA LATA 2022-2024	38

12. POWIATOWY PROGRAM KOREKCYJNO - EDUKACYJNY DLA OSÓB STOSUJACYCH PRZEMOC W RODZINIE W POWIECIE STRZELINSKIM NA LATA 2021-2023.....	39
13. POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE STRZELIŃSKIM NA LATA 2023-2027	40
14. WYKAZ POTRZEB Z ZAKRESU REALIZACJI USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ NA 2024 ROK	41
15. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2024 ROK.....	41
16. KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ PCPR	42
17. SPIS TABEL.....	43

1. PODSTAWY PRAWNE FUNKCJONOWANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W STRZELINIE

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie jest jednostką organizacyjną samorządu terytorialnego, powstałą na podstawie Uchwały Nr IV/28/99 Rady Powiatu Strzeleńskiego z dnia 28 stycznia 1999 r. Centrum działa na podstawie Statutu uchwalonego przez Radę Powiatu Strzeleńskiego Uchwałą Nr XL/203/13 z dnia 27 czerwca 2013 roku oraz Regulaminu Organizacyjnego nadanego Uchwałą Nr 71/185 z dnia 30 czerwca 2015 roku Zarządu Powiatu w Strzelinie.

Centrum obejmuje swoim działaniem obszar Powiatu Strzeleńskiego. Wykonuje zadania zapisane w następujących dokumentach:

- Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Strzeleńskiego na lata 2021-2026,
- Powiatowym programie działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Strzeleńskim na lata 2023-2027,
- Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Strzeleńskim na lata 2022-2024,
- Powiatowym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Powiecie Strzeleńskim na lata 2024-2028
- Powiatowym programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024-2028
- Powiatowym programie profilaktycznym w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Strzeleńskim na lata 2022-2024.

Podstawą gospodarki finansowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest roczny plan finansowy sporządzany na rok budżetowy zgodnie z obowiązującą procedurą budżetową, środki przyznane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań związanych z rehabilitacją społeczną oraz środki przekazane przez Ministerstwo Finansów na działalność Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Centrum wykonuje zadania własne powiatu, zadania zlecone przez administrację rządową oraz inne określone w ustawach:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 177 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 44);
4. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 107);
5. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz., 1270 z późn. zm.);
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 424).

2. FINANSOWANIE ZADAŃ

2.1 Wydatki budżetowe

Realizacja wydatków

Plan finansowy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie na rok 2023 wyniósł **2 805 065,03 zł**, a wykonanie **2 622 427,80 zł**, co stanowi **93,49%**.

Tabela 1. Plan finansowy PCPR w Strzelinie

Rozdział	Nazwa	Plan	Wykonanie
85205	Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	9 000,00	0,00
85205	Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – realizacja zadania „Bezpieczny Dom”	49 800,00	49 800,00
85218	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	527 926,00	516 264,73
85220	Ośrodki interwencji	59 565,00	54 250,66
85321	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	278 724,00	278 724,00
85395	Pozostała działalność – zakup usług związanych z pomocą obywatelom Ukrainy	380,00	380,00
85508	Pieczą zastępczą	1 813 958,00	1 716 075,38
85510	Placówki opiekuńczo – wychowawcze	58 779,00	0,00
85595	Pozostała działalność – zakup usług związanych z pomocą obywatelom Ukrainy	6 933,03	6 933,03
	Razem	2 805 065,03	2 622 427,80

Źródło: opracowanie własne

3. EFEKTY PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W STRZELINIE

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie, Zarządzeniem Starosty Strzelińskiego nr 53/2011 z dnia 25 listopada 2011 roku, zostało wyznaczone do wykonywania zadań Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej na terenie powiatu strzelińskiego, co zostało podyktowane wejściem w życie z dniem 01 stycznia 2012 roku Ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2024, poz.177).

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Pieczą zastępczą zapewnia realizację planu pracy z rodziną w celu powrotu dziecka pod opiekę rodziców lub gdy jest to niemożliwe - regulowanie sytuacji prawnej dziecka i zgłaszanie go do Ośrodka Adopcyjnego celem poszukiwania rodziny adopcyjnej.

Pieczą zastępczą organizowana jest przez przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, zaspokajanie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

3.1. Zadania Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 3a) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- 4) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 5) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 6) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 7) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
- 8) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, centrum usług społecznych, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- 9) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 10) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 11) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 12) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę;

- 13) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 14) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 14a) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
- 15) przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
- 16) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 17) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku;
- 18) wprowadzanie danych do rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1 ustawy, ich aktualizacja i usuwanie.

W ramach tych zadań Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie organizuje opiekę w rodzinach zastępczych, wypłaca świadczenia pieniężne związane ze sprawowaniem pieczy zastępczej nad dziećmi, organizuje szkolenia i wsparcie dla rodzin zastępczych, dokonuje oceny sytuacji dzieci i rodzin, zgłasza dzieci do adopcji z uregulowaną sytuacją prawną, ustala odpłatność rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

3.2. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej

W celu realizacji zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie zatrudnionych jest trzech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz psycholog.

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- 2) przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;
- 3) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- 4) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;

- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- 7) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Opieką koordynatora zostały objęte rodziny, w których występowały problemy opiekuńczo-wychowawcze lub rodziny, które wymagały takiego wsparcia ze względu na problemy, z którymi nie mogli sobie poradzić opiekunowie zastępczy. Każdorazowo koordynator miał pod opieką nie więcej niż 15 rodzin.

3.3. Rodzinne formy pieczy w powiecie strzelińskim

W roku 2023 na terenie powiatu strzelińskiego funkcjonowało 40 form rodzinnej pieczy zastępczej, w których przebywało 63 dzieci. Na ogólną liczbę funkcjonujących rodzin zastępczych składało się: 28 rodzin zastępczych spokrewnionych, w których przebywało 36 dzieci, 10 rodzin niezawodowych, w których przebywało 14 dzieci, 1 rodzinny dom dziecka, w którym przebywało 9 dzieci, 1 rodzina zastępcza zawodowa, w której przebywało 4 dzieci. W roku 2023 Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej zatrudniał 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz psychologa.

Tabela 2. RODZINY ZASTĘPCZE W ROKU 2023

Lp.	gminy	Liczba rodzin			
		Rodzinne domy dziecka/ rodziny zastępcze zawodowe	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze spokrewnione	razem
1.	Strzelin	1	4	14	19
2.	Wiązów	0	0	4	4
3.	Przeworno	0	1	3	4
4.	Kondratowice	0	1	4	5
5.	Borów	1	4	3	8
6.	razem	2	10	28	40

Źródło: opracowanie własne

Tabela 3. RODZINY ZASTĘPCZE I DZIECI W ROKU 2023

Lp.	gminy	Liczba rodzin								
		Rodzinne domy dziecka	Rodziny zastępcze zawodowe	Liczba umieszczonych dzieci	Rodziny zastępcze niezawodowe	Liczba umieszczonych dzieci	Rodziny zastępcze spokrewnione	Liczba umieszczonych dzieci	Razem rodzin	Razem
1.	Strzelin	0	1	4	4	5	14	20	19	29
2.	Wiązów	0	0	0	0	0	4	4	4	4
3.	Przeworno	0	0	0	1	1	3	3	4	4
4.	Kondratowice	0	0	0	1	2	4	5	5	7
5.	Borów	1	0	9	4	6	3	4	8	19
6.	razem	1	1	13	10	14	28	36	40	63

Źródło: opracowanie własne

Tabela 4. RODZINNE FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ WG LICZBY UMIESZCZONYCH DZIECI

Liczba umieszczonych dzieci w rodzinach zastępczych	Rodzinne domy dziecka/rodziny zastępcze zawodowe	rodziny niezawodowa	rodziny spokrewnione	razem
1 dziecko	0	6	22	28
2 dzieci	0	4	4	8
3 dzieci	1	0	2	3
4 i więcej dzieci	1	0	0	1
razem	2	10	28	40

Źródło: opracowanie własne

Tabela 5. DZIECI WG ROCZNIKÓW

Lp.	wyszczególnienie dzieci w pieczy w wieku	rodziny zastępczych spokrewnionych	rodziny zastępcze niezawodowe	rodzinne domy dziecka/rodziny zastępcze zawodowe	razem
1.	poniżej roku	0	0	1	1
2.	od 1 roku do 3 lat	0	1	2	3
3.	4-6 lat	4	0	5	9
4.	7-13 lat	16	7	3	26
5.	14-17 lat	11	5	0	16
6.	18-24 lata	5	1	2	8
	razem	36	14	13	63

Źródło: opracowanie własne

1) RODZINY ZASTĘPCZE Utworzone w 2023 roku

W roku 2023 na terenie Powiatu Strzelińskiego zostało utworzonych postanowieniami sądu 5 rodzin zastępczych spokrewnionych oraz 2 rodziny zastępcze niezawodowe.

2) PRZYPIY W DZIECI DO PIECZY

Koordinatory kompletowali we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentację związaną z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka. W ciągu roku pod opiekę Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej przybyło 10 dzieci.

3) ORGANIZOWANIE ZESPOŁÓW DS. OKRESOWEJ OCENY SYTUACJI DZIECKA UMIESZCZONEGO W PIECZY ZASTĘPCZEJ

Koordinatory organizowali i uczestniczyli w 89 zespołach ds. okresowej oceny dziecka, gromadzili dokumentację i informację o sytuacji dziecka i jego rodzinie biologicznej, w przypadku posiadania przez rodziców pełni praw rodzicielskich, na posiedzenia zespołów zapraszali rodziców biologicznych, prowadzących rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka oraz inne osoby mogące pomóc w ocenie sytuacji dziecka np. kuratorów sądowych, wychowawców, pedagogów szkolnych, asystentów rodziny, pracowników socjalnych.

Zadaniem, które ma zostać spełnione dzięki regularnemu sporządzaniu ocen dzieci jest ustalenie aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, przeprowadzenie weryfikacji stosowanych dotychczas metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikowanie planu pomocy dziecku, monitorowanie procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, ustalenie stanu zdrowia fizycznego i psychicznego dziecka oraz ustalenie jego aktualnych potrzeb, a w efekcie sformułowanie wniosku o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

4) SPORZĄDZANIE OPINII DOTYCZĄCEJ ZASADNOŚCI DALSZEGO POBYTU DZIECKA W PIECZY ZASTĘPCZEJ

Po każdym zespole ds. okresowej oceny sytuacji dziecka koordinatorzy rodzinnej pieczy zastępczej sporządzali pisemne opinie dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, a następnie przekazywano je do Sądu Rejonowego w Strzelinie.

5) SPORZĄDZANIE OCENY RODZINY ZASTĘPCZEJ LUB PROWADZĄCEGO RODZINNY DOM DZIECKA

Zgodnie z art. 133 i 134 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dokonano 13 ocen rodzin zastępczych. Oceny sporządzano w konsultacji z asystentem rodziny pracującym z rodziną biologiczną dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej lub właściwym ośrodkiem pomocy społecznej.

Tabela 6. Ocena rodzin zastępczych

Oceny rodzin zastępczych	
Forma rodziny zastępczej	Ilość sporządzonych ocen rodzin zastępczych
Spokrewniona	7
Niezawodowa	4
Zawodowa	1
Rodzinny Dom Dziecka	1

Razem	13
-------	----

Źródło: opracowanie własne

6) OPRACOWYWANIE PLANU POMOCY DZIECKU

Koordynatorzy wspólnie z prowadzącymi rodzinne formy pieczy zastępcze, dzieckiem umieszczonym w pieczy, asystentem rodziny pracującym z rodzicami biologicznymi dziecka opracowali 8 planów pomocy dziecku oraz 48 modyfikacji planów pomocy dziecku.

7) OPRACOWYWANIE PLANÓW PRACY Z RODZINĄ ZASTĘPCZĄ

Koordynatorzy współpracowali z prowadzącymi rodziny zastępcze, pracownikami właściwych ośrodków pomocy społecznej (asystentami rodziny, pracownikami socjalnymi) przy opracowaniu 18 planów pracy z rodziną. Plany pracy z rodziną zastępczą są skoordynowane z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.

8) ORGANIZOWANIE RODZINY POMOCOWEJ

W roku 2023 nie zatrudniano rodziny pomocowej.

9) PROWADZENIE REJESTRU DANYCH O OSOBACH PEŁNIĄCYCH FUNKCJĘ RODZINY ZASTĘPCZEJ ZAWODOWEJ, NIEZAWODOWEJ I PROWADZĄCYCH RODZINNY DOM DZIECKA

Prowadzono rejestry danych o osobach:

- 1) zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
  - 2) pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka
- i przekazywano je do Sądu Rejonowego w Strzelinie.

10) ODPLYW DZIECI Z PIECZY ZASTĘPCZEJ

a) USAMODZIELNIANIE SIĘ DOROSŁYCH WYCHWANKÓW

Współpracowano z pełnoletnimi wychowankami pieczy zastępczej w celu przygotowania wychowanka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych.

Przygotowano 2 Indywidualne Programy Usamodzielnienia dla wychowanków kończących 18 rok życia. Rozwiązano 3 rodziny zastępcze spokrewnione i jedną rodzinę zastępczą niezawodową, których pełnoletni wychowankowie usamodzielnili się. Troje wychowanków pobiera świadczenie na kontynuowanie nauki, jeden z usamodzielnionych wychowanków jest uczestnikiem warsztatów terapii zajęciowej.

b) POWRÓT DZIECKA DO RODZINY BIOLOGICZNEJ

Koordynatorzy zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny systemie pieczy zastępczej współpracowali z pracownikami gminnych ośrodków pomocy społecznej (asystentami rodzin i pracownikami socjalnymi) w celu umożliwienia powrotu dzieci pod opiekę rodziców biologicznych. Troje dzieci powróciło pod opiekę rodziców biologicznych.

c) ZMIANA FORMY PIECZY

Jedna wychowanka zmieniła zawodową formę rodzinnej pieczy zastępczej na rodzinę zastępczą spokrewnioną.

11) ADOPCJE I ZGŁOSZENIA DO ADOPCJI

Zgodnie z art. 4 pkt. 16 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, 4 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zostało zgłoszonych do Dolnośląskiego Ośrodka Adopcyjnego we Wrocławiu celem poszukiwania rodziców adopcyjnych. Dwoje dzieci zgłoszonych do adopcji w 2022 r. zostało umieszczonych w rodzinie adopcyjnej w 2023 roku. Dwoje z dzieci jest w trakcie procesu adopcyjnego.

Czworo dzieci zostało zgłoszonych celem informacji o sytuacji prawnej dzieci, ich opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na poszukiwanie rodziców adopcyjnych deklarując jednocześnie wolę opieki nad dziećmi do czasu ich usamodzielnienia.

Po każdym zespole ds. okresowej oceny sytuacji dziecka koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej sporządzali pisemne opinie dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, które przekazywano do ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do adopcji (dotyczy dzieci wcześniej zgłoszonych do ośrodka adopcyjnego).

12) PROWADZENIE NABORU KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ ZAWODOWEJ LUB PROWADZENIA RODZINNEGO DOMU DZIECKA

Prowadzono nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia RDD przez ogłoszenie na stronie internetowej.

Promowano rodzicielstwo zastępcze podczas imprez organizowanych w powiecie dla rodzin zastępczych: dzień rodzicielstwa zastępczego i mikołajki. Zaprojektowano i kolportowano ulotki promujące idee rodzicielstwa zastępczego w celu pozyskania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

13) KWALIFIKOWANIE I OPINIOWANIE KANDYDATÓW DO PROWADZENIA RODZINY ZASTĘPCZEJ

Koordynatorzy sporządzili 7 opinii do sądu na temat kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej oraz 1 opinię dotyczącą kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Udzielano informacji sądowi na temat posiadanych kwalifikacji i funkcjonowania rodzin zastępczych (na bieżąco wg potrzeb sądu).

14) ORGANIZACJA SZKOLEŃ DLA KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ

Przeszkolono 3 nowe rodziny zastępcze spokrewnione. Dwie rodziny skierowano na szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Szkolenie ukończyła 1 rodzina zastępcza niezawodowa, która była skierowana w 2022 roku.

15) ORGANIZACJA RODZINOM ZASTĘPCZYM ORAZ PROWADZĄCYM RODZINNY DOM DZIECKA SZKOLEŃ MAJĄCYCH NA CELU PODNOSENIE ICH KWALIFIKACJI

Zorganizowano szkolenia doskonalące dla rodziców zastępczych z terenu powiatu strzeleńskiego:

- „(Nie)grzeczne dzieci - co chcą nam powiedzieć? Doskonalenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców zastępczych”, 18.09.2023 r., udział wzięło 13 rodziców zastępczych,
- „Sposoby redukcji napięcia i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu/emocjonalnemu rodzin zastępczych - ćwiczenia warsztatowe”, 02.10.2023 r., udział wzięło 14 rodziców zastępczych.

16) ZAPEWNIANIE POMOCY PRAWNEJ OSOBOM SPRAWUJĄCYM RODZINNĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ

Zapewniano poradnictwo prawne prowadzącym rodzinne formy pieczy zastępczej. Z tej formy wsparcia skorzystały 2 rodziny zastępcze.

17) ZAPEWNIENIE RODZINOM ZASTĘPCZYM ZAWODOWYM I NIEZAWODOWYM ORAZ PROWADZĄCYM RODZINNE DOMY DZIECKA PORADNICTWA, KTÓRE MA NA CELU ZACHOWANIE I WZMACNIANIE ICH KOMPETENCJI ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE WYPALENIU ZAWODOWEMU

Zapewniono możliwość korzystania ze wsparcia specjalistycznego w postaci superwizji oraz poradnictwa psychologicznego.

18) ORGANIZACJA DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH ORAZ PROWADZĄCYCH RODZINNE DOMY DZIECKA POMOCY WOLONTARIUSZY, PROMOCJA RODZICIELSTWA ZASTĘPCZEGO

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie dnia 6 czerwca 2023 roku zorganizowało piknik dla wychowanków rodzin zastępczych z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. Dnia 14 grudnia 2023 r. zorganizowano bal mikołajkowy dla dzieci z pieczy zastępczej.

Obie imprezy przygotowali pracownicy PCPR oraz współpracujący z PCPR wolontariusze. Obie imprezy zorganizowano dzięki funduszom pozyskanym od sponsorów. Wydarzenia pozwoliły na integrację i poznanie się rodzin zastępczych z terenu powiatu oraz wpisały się w działania promocyjne rodzicielstwa zastępczego.

Promowano rodzicielstwo zastępcze poprzez kolportaż ulotek, informacje na stronie internetowej PCPR i facebooku starostwa oraz poprzez udział w imprezach plenerowych np. 09.09.2023 r. wyścigi kolarskie Grand Prix Strzelina o Puchar Starosty Strzeleńskiego.

19) PRZEPROWADZANIE BADAŃ PSYCHOLOGICZNYCH

Przeprowadzono badanie psychologiczne 9 rodzin w celu wydania opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wystawionej przez psychologa, który posiada co najmniej wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku psychologia oraz 2-letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym.

20) PROWADZENIE PORADNICTWA PSYCHOLOGICZNEGO I TERAPII DLA OSÓB SPRAWUJĄCYCH RODZINNĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ I ICH DZIECI ORAZ DZIECI UMIESZCZONYCH W PIECZY ZASTĘPCZEJ

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie prowadzi poradnictwo i opiekę psychologiczną dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, dzieci umieszczonych w pieczy oraz innych osób potrzebujących pomocy psychologicznej. Udzielono 45 porad psychologicznych. Psycholog pracował z 16 rodzinami zastępczymi.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej zachęcali rodziców zastępczych, wychowanków rodzin zastępczych oraz usamodzielnianych do korzystania z poradnictwa i pomocy psychologicznej oraz prawnej. Prowadzący rodzinny dom dziecka, rodziny zastępcze zawodowe oraz koordynatorzy i psycholog korzystali z superwizji.

21) WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM, W SZCZEGÓLNOŚCI Z OŚRODKAMI POMOCY SPOŁECZNEJ, SĄDAMI I ICH ORGANAMI POMOCNICZYMI, INSTYTUCJAMI OŚWIATOWYMI, PODMIOTAMI LECZNICZYMI, A TAKŻE KOŚCIOŁAMI I ZWIĄZKAMI WYZNANIOWYMI ORAZ Z ORGANIZACJAMI SPOŁECZNYMI

Współpraca z instytucjami zaangażowanymi w pomoc rodzinom i ich podopiecznym jest niezmiernie ważna, aby wspólnie osiągać wysokie efekty pracy. Pracownicy PCPR utrzymują stały kontakt z asystentami rodzin oraz pracownikami socjalnymi z ośrodków pomocy społecznej w celu m.in. realizacji zadań polegających na tworzeniu planów pomocy dziecku umieszczonemu w rodzinnej pieczy zastępczej oraz dokonania oceny sytuacji dziecka i rodziny zastępczej oraz rodzinnego domu dziecka.

Systematycznie utrzymywany jest również kontakt z placówkami oświatowymi. Specjaliści zatrudnieni w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Strzelinie diagnozują dzieci pod kątem psychologiczno – pedagogicznym, wspierają rodziców zastępczych w radzeniu sobie z problemami wychowawczymi. Koordynatorzy utrzymują systematyczny kontakt z pedagogami, nauczycielami i wychowawcami klas. Nie rzadziej niż raz na pół roku kierowane jest do szkół i przedszkoli zapytanie o postępy dziecka w nauce i jego rozwoju z wykorzystaniem opracowanego narzędzia - druku.

Istotna jest współpraca z Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w sprawach Karnych, Rodzinnych i Nieletnich przy Sądzie Rejonowym w Strzelinie. Kuratorzy zawodowi pełnią ważną funkcję w pracy z rodziną pod kątem powrotu dziecka do rodziny biologicznej, uczestniczą w zespołach okresowych ds. oceny sytuacji dziecka.

22) ZAPEWNIENIE KOORDYNATOROM RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ SZKOLEŃ MAJĄCYCH NA CELU PODNOSZENIE ICH KWALIFIKACJI I PRZECIWDZIAŁANIE WYPALENIU ZAWODOWEMU

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej podnosili własne kwalifikacje w zakresie pracy z dziećmi i rodziną przez udział w szkoleniach, konferencjach, superwizji i samokształceniu:

Szkolenie „Reforma pieczy zastępczej od 01.02.2023 r. w praktyce”

Konferencja „Potęga słów, czyli jak słowa kształtują rzeczywistość”

Szkolenie „Wybrane elementy TSR w pracy koordynatora pieczy zastępczej”

Konferencja „Dziecko krzywdzone” - Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

Szkolenie „Zmiany w ustawie o pieczy zastępczej”

Seminarium „Dziecko z trudnościami w systemie wsparcia”

ZATRZYMAĆ FAS II Wrocławska Konferencja na Temat Diagnostyki, Terapii i Profilaktyki FASD

Konferencja „Współpraca służb społecznych i wymiaru sprawiedliwości w kontekście dobra dziecka”

Szkolenie „Praca z rodziną, w której występują trudności komunikacyjno - relacyjne na poziomie rodzinnym i instytucjonalnym. Sytuacja dziecka w trudnym środowisku wychowawczym”

Konferencja „Dziecko. Rodzina. Bezpieczny dom”

Szkolenie „Zasady postępowania oraz zachowania bezpieczeństwa w zakresie przetwarzania danych osobowych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE-RODO”

Superwizja - 10 sesji w roku.

Na przestrzeni całego okresu sprawozdawczego pracownicy PCPR przekazywali rodzinom informacje dotyczące organizowanych przez różne instytucje konkursach, projektach, informacje o turnusach rehabilitacyjnych, możliwych dofinansowaniach dla dzieci z niepełnosprawnością, specjalistycznym poradnictwie.

4. ŚWIADCZENIA I PRYZNAWANIE POMOCY PIENIĘŻNEJ

4.1 Odpłatność gmin za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

W myśl art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej: „w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej (...) gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt.1 w wysokości 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, w wysokości 30% w drugim roku oraz 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej”. W oparciu o powyższy zapis PCPR obciążało w 2023 r. gminy w następujących wysokościach:

Tabela 7. Obciążenia finansowe gmin w Powiecie Strzelińskim

GMINA	OGÓLEM-KWOTA	ILOŚĆ DZIECI
Strzelin	222 782,25	23
Wiązów	260 089,85	21
Borów	129 412,03	11
Kondratowice	36 200,49	8
Przeworno	18 059,32	4
Razem	666 543,94	67

Źródło: opracowanie własne

4.2 Odpłatność rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 193 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za pobyt dzieci w pieczy zastępczej rodzice ponoszą solidarnie miesięczną opłatę w wysokości kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej.

W roku 2023 wszczęto 48 postępowań administracyjnych, wydano 47 decyzji o odstąpieniu od ponoszenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Uchwałą Nr XXXIII/178/13 Rady Powiatu Strzelińskiego z dnia 31 stycznia 2013 r., w sprawie szczegółowych warunków

umarzania w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. Głównym powodem odstąpienia od ustalenia odpłatności była bezradność, bezrobocie, utrzymywanie się ze świadczeń pomocy społecznej, niepełnosprawność rodziców. Z uzyskanej odpłatności od jednego rodzica biologicznego na podstawie wcześniej wystawionej decyzji zwrócono jednej gminie procentowy udział.

4.3 Wytaczanie powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie udzieliło w 2023 roku wsparcia prawnego w zakresie składania pozwów o alimenty. Zgodnie z art. 38 ust. 2 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych, w przypadku gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej minął rok. W związku z powyższym w przypadku 12 dzieci pozwy złożył Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie.

4.4 Rodzinna piecza zastępcza

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko, przysługiwało w roku 2023 świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania w wysokości:

- 785 zł miesięcznie, a od 1 czerwca 2023 roku **899,00 zł** – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- 1189 zł miesięcznie, a od 1 czerwca 2023 roku **1361,00 zł** – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Rodzinie zastępczej na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje dodatek w wysokości 239 zł miesięcznie (od 1 czerwca 2023 – **274,00 zł**).

Osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, może przebywać w dotychczasowej rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej albo dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia, jeżeli:

- uczy się w szkole;
- uczy się w uczelni;
- uczy się u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego;
- uczy się na kursach, jeżeli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia;
- legitymuje się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Rodzinie zastępczej starosta może przyznać świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka. Jest to jednorazowe świadczenie, z którego w 2023 roku skorzystało 4 dzieci na łączną kwotę 4 000,00 zł. Natomiast z jednorazowej pomocy na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki skorzystało 1 dziecko na kwotę 450,00 zł. Świadczenia oraz dodatki, o których mowa powyżej, są udzielane na wniosek rodziny zastępczej. Wniosek ten rodzina składa bezpośrednio w Powiatowym

Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie. Przyznanie lub odmowa przyznania świadczeń następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Wydane zostały decyzje administracyjne w sprawie przyznania świadczenia dla każdej nowej rodziny ustanowionej w 2023 roku oraz decyzje związane z podwyższeniem kwoty świadczenia podstawowego. W 2023 roku łącznie wydano 120 decyzji związanych z wypłatą świadczeń dla rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2023 roku powiat strzeliński otrzymał dofinansowanie ze środków Funduszu Pracy na zadanie realizowane w ramach „Rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2023 r.” w kwocie 26 600,00 zł.

Od sierpnia 2023 roku na terenie powiatu strzelińskiego przebywa małoletni z terenu Ukrainy, który został umieszczony w polskim systemie pieczy zastępczej, z tego tytułu powiat strzeliński otrzymał w 2023 roku środki na finansowanie ww. pobytu w wysokości 5 883,03 zł.

Ponadto w 2023 roku w powiecie strzelińskim zamieszkało 4 małoletnich obywateli pochodzących z terenu Ukrainy wraz z opiekunem tymczasowym, którzy przed przybyciem na teren RP byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terenie Ukrainy. PCPR dokonał ich wpisu do „ewidencji małoletnich” i otrzymał zwrot kosztu tłumaczenia dokumentacji w wysokości 1050,00 zł.

4.5 Usamodzielnienie

Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu przyznaje się pomoc na:

- kontynuowanie nauki,
- usamodzielnienie,
- zagospodarowanie.

Powyższa pomoc jest przyznawana osobie usamodzielniającej, która przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej:

- 3 lat – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną,
- roku – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą.

Pomoc na usamodzielnianie oraz pomoc na zagospodarowanie jest przyznawana lub udzielana na wniosek osoby usamodzielnianej. Wniosek o przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki i pomocy na usamodzielnienie osoba usamodzielniana składa w powiecie właściwym ze względu na miejsce zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy zastępczej. Wniosek o przyznanie pomocy na zagospodarowanie oraz udzielenie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych lub w uzyskaniu zatrudnienia składa się w powiecie właściwym ze względu na miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej.

Warunkiem przyznania pomocy na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie jest złożenie wniosku o posiadanie zatwierdzonego indywidualnego programu usamodzielniania IPU, określającego w szczególności:

- zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielniania,
- sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w podjęciu przez osobę usamodzielnianą zatrudnienia.

Pomoc przyznaje się na czas nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia. Osoba usamodzielniana otrzymująca pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki była obowiązana przedłożyć, nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy, zaświadczenie stwierdzające kontynuowanie nauki.

W roku 2023 pomoc na kontynuowanie nauki pobierały 24 osoby usamodzielniane, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą, na kwotę 150 780,56 zł. Dwie osoby skorzystały z pomocy na usamodzielnienie w łącznej kwocie 8 972,00 zł oraz pomocy na zagospodarowanie w kwocie 6 116,00 zł.

Łącznie wydano dla osób usamodzielnianych 49 decyzji administracyjnych dotyczących przyznanej pomocy.

Od 01.10.2023 roku funkcjonuje mieszkanie chronione typu treningowego prowadzone przez PCPR dla młodzieży usamodzielnianej, opuszczającej pieczę zastępczą - rodzinną i instytucjonalną. Jest to pierwsze tego typu mieszkanie na terenie naszego powiatu. Remont oraz wyposażenie mieszkania w niezbędne meble oraz sprzęt był możliwy dzięki wsparciu sponsorów. W 2023 roku żaden z usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej nie złożył wniosku o tą formę wsparcia.

4.6. Instytucjonalna piecza zastępcza

Placówki opiekuńczo - wychowawcze realizują zadania w zakresie zapewnienia opieki dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej. Zapewniają całodobową, ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokajają niezbędne potrzeby bytowe i rozwojowe dziecka. Na terenie Powiatu Strzelińskiego funkcjonują 2 placówki: Dom Dziecka w Ludowie Polskim i Dom Dziecka w Strzelinie.

Każda z placówek posiada limit 14 miejsc. Na dzień 31 grudnia 2023 roku w placówkach przebywało 16 dzieci z terenu powiatu strzelińskiego. Dzięki zabezpieczeniu odpowiedniej liczby miejsc w naszych placówkach, dzieci z terenu naszego powiatu nie są umieszczane w placówkach na terenie innych powiatów.

Zgodnie z art. 140 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo- wychowawczą przyznaje się pomoc na:

- pieniężną na usamodzielnienie,
- pieniężną na zagospodarowanie,
- pieniężną na kontynuowanie nauki,
- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia.

W ramach pracy z rodzinami zastępczymi i osobami usamodzielnianymi Centrum udzielało pomocy w:

- uzupełnianiu wniosków o przydział mieszkania z zasobów gmin,
- pozyskaniu pracy zawodowej,
- uzupełnieniu i skompletowaniu dokumentów niezbędnych do uzyskania świadczeń pieniężnych w postaci alimentów lub renty,
- udzielało wsparcia psychologicznego, pedagogicznego.

5. ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie w 2023 roku wydało 40 decyzji kierujących do Powiatowego Ośrodka Wsparcia - Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Ośrodek posiada 36 miejsc.

W roku 2023 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie w dalszym ciągu rozszerzało zakres pracy, posługując się Systemem Informatycznym POMOSTstd, za pomocą którego gromadzone i przetwarzane były informacje o rodzinach zastępczych oraz usamodzielnianych wychowankach pochodzących z terenu powiatu strzelińskiego. Za pomocą tego programu rejestrowane były wnioski, wywiady, wydawane decyzje administracyjne oraz sporządzano listy wypłat. Na bieżąco wprowadzane były wszelkie zmiany dotyczące podopiecznych wychowanków jak i rodzin zastępczych.

PCPR za pomocą programu CAS (Centralnej Aplikacji Statystycznej) przysyłało dane ze zbiorów centralnych SI POMOSTstd, jak również obowiązujące sprawozdania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz ustawy o pomocy społecznej.

Pomoc cudzoziemcom

W 2023 roku nie wpłynął żaden wniosek z zakresu pomocy cudzoziemcom. Z uwagi na powyższe, nie udzielono wsparcia ani jednej osobie, która uzyskała w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mającej trudności w integracji ze środowiskiem, o której mówi art. 19 ust. 8 ustawy o pomocy społecznej.

Repatrianci

W roku 2023 nie wpłynął żaden wniosek z zakresu pomocy repatriantom.

Karta Polaka

W 2023 roku nie wypłacono żadnego świadczenia pieniężnego na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z art. 8a ust.1 ustawy o Karcie Polaka.

6. REHABILITACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. 2024r., poz. 44) samorząd powiatowy jako jeden z dysponentów środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wykonuje zadania na rzecz osób niepełnosprawnych.

Działania te mogą być realizowane ze środków Funduszu w następujących formach:

a) rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych realizowana przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzelinie:

- zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu,
- zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych
- pożyczka na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo rolniczej,
- szkolenia i przekwalifikowania osób niepełnosprawnych.

b) rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych realizowana przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się dla osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej.

Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na rehabilitację zawodową i społeczną w 2023 roku zgodnie z „Informacją Prezesa Zarządu PFRON o wysokości środków PFRON w 2023 roku według algorytmu na realizację zadań określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych” zostały podzielone na poszczególne zadania Uchwałą Nr LXXVI/347/23 Rady Powiatu Strzelińskiego z dnia 28.12.2023 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr LXVII/302/2023 Rady Powiatu Strzelińskiego z dnia 28 marca 2023 roku w sprawie określenia zadań, na które przeznaczone zostaną środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na rok 2023.

Tabela 8. Podział środków PFRON na rehabilitację zawodową i społeczną

Lp.	Zadania na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	2022	2023
	Rehabilitacja zawodowa	23 716	38 518
1.	Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu (art.11)	23 716	38 518
	Rehabilitacja społeczna	2 025 833	2 141 807
1.	Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej (art. 35a ust. 1 pkt. 8)	1 165 320	1 327 320
2.	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych (art. 35 a, ust. 1 pkt. 7, lit. a)	105 012	150 000
3.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przeznaczone osobom niepełnosprawnym (art. 35a ust. 7, lit. c)	632 634	609 558
4.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych (art. 35 a, ust. 1 pkt. 7, lit. d)	122 867	54 929
	R A Z E M	2 049 549	2 180 325

Źródło: opracowanie własne

Łączna kwota środków PFRON w 2023 roku była o 130 776 zł wyższa niż w 2022 roku.

6.1. Rehabilitacja społeczna

W zakresie zadań określonych w planie finansowym PFRON podział przypadających środków w 2023 roku na realizację zadań dotyczących rehabilitacji społecznej zgodnie z ww. Uchwałą Rady Powiatu przedstawiał się następująco:

Tabela 9. Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych zgodnie z art. 35a ust. 1 pkt. 7 lit. a

Lp.	Uczestnicy turnusu rehabilitacyjnego	2022		2023	
		ilość	kwota	ilość	kwota
1.	osoby dorosłe	27	46 769	35	66 962
2.	dzieci i młodzież ucząca się	13	23 296	16	32 320
3.	opiekunowie	29	34 947	39	50 718
RAZEM		69	105 012	90	150 000

Źródło: opracowanie własne

W roku 2023 złożono 55 wniosków. Dofinansowania zostały wypłacone 51 osobom niepełnosprawnym. W ciągu roku jedna osoba zrezygnowała z uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym z przyczyn zdrowotnych. Jeden wniosek został rozpatrzony negatywnie z uwagi na korzystanie z dofinansowania uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym w roku 2022. Jeden wniosek został rozpatrzony negatywnie z uwagi na brak środków finansowych. Jeden z wnioskodawców zmarł. Na to zadanie przeznaczono w roku 2023 więcej o 44 988 zł niż w roku 2022.

Tabela 10. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze zgodnie z art. 35 a ust. 1 pkt. 7 c

Lp.		2022		2023	
		ilość	kwota	ilość	kwota
1.	osoby dorosłe	230	533 004,74	210	529 650,50
2.	dzieci i młodzież ucząca się	22	99 480,80	22	79 889,30
RAZEM		252	632 485,54	232	609 539,80

Źródło: opracowanie własne

W roku 2023 na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wydatkowano o 22 945,74 zł mniej niż w roku 2022.

Wykorzystano 100% otrzymanych środków na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Na podstawie złożonych wniosków zawarto 6 umów na łączną kwotę 10 125,59 zł. Zakupiono: 3 bieżnie oraz 3 rowery rehabilitacyjne. Natomiast w ramach zadania zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznano dofinansowanie dla 226 osób i wypłacono ze środków PFRON kwotę 599 414,21 zł. Zakupiono: pieluchomajtki, cewniki, worki, aparaty słuchowe, protezy uda, pończochy kikutowe, aparaty CPAP, sensory, obuwie ortopedyczne, systemy FM, materace przeciwoleżynowe, poduszki przeciwoleżynowe, wózki inwalidzkie, szkła korekcyjne, pionizatory, ortezy, kule łokciowe, balkoniki, gorsety.

Zgodnie z art. 35a ust. 1 pkt. 8 dofinansowano funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej

Warsztat prowadzony jest przez Stowarzyszenie Św. Celestyna. Jako cel prowadzonej działalności przyjęto szeroko rozumiany indywidualny rozwój każdego z podopiecznych, poprawę jego zaradności osobistej i sprawności psychofizycznej, a także przygotowanie w miarę samodzielnej egzystencji w społeczeństwie. Przyjęte założenia realizowane są poprzez ogólne usprawnienie, rozwój umiejętności wykonywania czynności życia codziennego, naukę różnych technik terapii oraz rozwijanie podstawowych i specyficznych umiejętności zawodowych. W 2023 roku Warsztat prowadził rehabilitację społeczną dla 45 uczestników. Terapia zajęciowa w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej odbywała się w grupach w następujących pracowniach: gospodarstwa domowego, multimedialnej, uspołeczniającej, artystycznej, krawieckiej, ogrodniczej. W ramach ogólnego usprawniania uczestnicy WTZ brali udział w następujących formach zajęć: terapii grupowej i indywidualnej, arteterapii i biblioterapii, muzyko-choreo- i teatroterapii, psychoterapii i wsparcia psychologicznego, socjoterapii, aromatoterapii, terapii przez kontakt z przyrodą, przygotowania do pracy, zajęcia rekreacyjne, konkursy, spotkania religijne.

Całkowity koszt funkcjonowania Warsztatu wyniósł 1 520 632,36 zł, z czego wysokość dofinansowania ze środków PFRON to 1 327 320 zł, natomiast wysokość dofinansowania ze środków Powiatu to 147 482,10 zł. Pozostała kwota 45 830,26 zł to środki własne Stowarzyszenia.

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych – art. 35 a ust. 1 pkt. 7 lit. d

Zaspokajanie indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych, mające na celu umożliwienie lub w znacznym stopniu ułatwienie osobie niepełnosprawnej wykonywania podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem w szczególności poprzez:

- likwidację barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych mających trudności w poruszaniu się,
- likwidację barier w komunikowaniu się,
- likwidację barier technicznych.

Tabela 11. Likwidacja barier architektonicznych w latach 2022-2023

Lp.		2022		2023	
		Ilość zrealizowanych umów	kwota	Ilość zrealizowanych umów	kwota
1.	osoby dorosłe	1	8 000	1	9 000
2.	dzieci i młodzież	1	40 000	0	0
RAZEM		2	48 000	1	9 000

Źródło: opracowanie własne

Tabela 12. Likwidacja barier w komunikowaniu się w latach 2022-2023

Lp.		2022		2023	
		Ilość zrealizowanych umów	kwota	Ilość zrealizowanych umów	kwota
1.	osoby dorosłe	4	7 839,20	5	11 231,18
2.	dzieci i młodzież	8	23 610,99	6	13 065,57

RAZEM	12	31 450,19	11	24 296,75
--------------	-----------	------------------	-----------	------------------

Źródło: opracowanie własne

Tabela 13. Likwidacja barier technicznych w latach 2022-2023

Lp.		2022		2023	
		Ilość zrealizowanych umów	kwota	Ilość zrealizowanych umów	kwota
1.	osoby dorosłe	21	41 416	9	21 632,00
2.	dzieci i młodzież	1	2 000	0	0
RAZEM		22	43 416	9	21 632,00

Źródło: Opracowanie własne

W ramach zadań z zakresu likwidacji barier funkcjonalnych (technicznych, architektonicznych i w komunikowaniu się), realizowanych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych w 2023 roku podpisano 23 umowy. Z uwagi na jedną rezygnację oraz jeden zgon zrealizowano **21 umów** i wydatkowano **kwotę 54 928,75 zł.**

W ramach likwidacji barier architektonicznych podpisano **1 umowę** na kwotę 9 000 zł. Udzielono dofinansowania dot. dostosowania łazienki do potrzeb osoby niepełnosprawnej poruszającej się na wózku inwalidzkim. Z zakresu likwidacji barier technicznych zrealizowano **9 umów** i wydatkowano środki w wysokości **21 632,00 zł.**

Udzielono wsparcia w zakupie:

- łóżek rehabilitacyjnych – 7 umów,
- schodołaz – 1 umowa,
- krzesło prysznicowe oraz uchwyty – 1 umowa.

W ramach likwidacji barier w komunikowaniu się podpisano **11 umów**, które dotyczyły zestawów komputerowych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz dla dorosłych osób aktywnych zawodowo, tabletek i mówików na łączną kwotę: **24 296,75 zł.**

Realizacja zadań wynikających z Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 roku w sprawie określenia zadań powiatu, które mogą być realizowane ze środków PFRON, umożliwiła aktywną rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych mieszkających na terenie powiatu strzelińskiego.

W ramach prowadzonego **Punktu Informacyjnego** w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin, pracownicy PCPR udzielali informacji z zakresu:

- udzielanie pomocy niepełnosprawnym i ich rodzinom w rozwiązywaniu życiowych problemów, uzyskaniu środków finansowych i rzeczowych niezbędnych do życia poprzez kierowanie do odpowiednich jednostek i stowarzyszeń, pomoc przy pisaniu pism, podań, interwencje telefoniczne w różnych instytucjach (np. ZUS, Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Skarbowy);

- informowanie o sytuacji osób niepełnosprawnych w świetle prawa, a także szczegółowe informacje na temat statusu osoby niepełnosprawnej, trybu postępowania w sprawach o ubezwłasnowolnienie, stosowania podpisu zastępczego w przypadku opiekunów osób

niezdolnych do osobistego podpisu, ale nie ubezwłasnowolnionych, procedurach prowadzących do uzyskania renty socjalnej i renty inwalidzkiej;

- wydawanie druków w celu uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności, legitymacji osób niepełnosprawnych, karty parkingowej, udzielanie wskazówek osobom niepełnosprawnym dotyczących pisania odwołań od orzeczeń i współpraca w tym zakresie z Powiatowym Zespołem do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności;

- udzielanie informacji na temat przywilejów osób niepełnosprawnych (ulg pocztowych, telekomunikacyjnych, abonamentu RTV, opłat paszportowych, biletów do muzeów, basenów, przejazdów komunikacją miejską i transportem publicznym – PKP, PKS).

Na stronie internetowej na bieżąco umieszczano i aktualizowano informacje, których rozpropagowywanie służyć miało wsparciu osób niepełnosprawnych zarówno w sferze funkcjonowania społecznego, jak i na rynku pracy. Zamieszczane i aktualizowane informacje dotyczyły przede wszystkim:

- aktualnych wydarzeń mogących zainteresować osoby niepełnosprawne;
- realizowanych i adresowanych do osób niepełnosprawnych projektów;
- zasad i form finansowania ze środków PFRON wsparcia dla osób niepełnosprawnych.

Dzięki środkom finansowym z PFRON oraz środkom Powiatu znaczna liczba osób niepełnosprawnych mogła uzyskać dofinansowania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej. Jednak potrzeby nadal są bardzo duże. Na problemy osób niepełnosprawnych wpływają niski poziom materialny, brak swobodnego dostępu do usług rehabilitacyjnych, jak również bezrobocie i niski poziom kwalifikacji zawodowych. Taki stan wymaga dalszej aktywnej realizacji polityki na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Strzelińskim.

Z każdym rokiem wzrasta zainteresowanie osób niepełnosprawnych dostępnymi formami dofinansowań ze środków PFRON. Dzięki realizacji wniosków zlikwidowano szereg barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się. Dokonano zakupu sprzętu i wyposażenia zmniejszającego skutki niepełnosprawności dzieci i młodzieży. Zakupiono sprzęt rehabilitacyjny dla osób niepełnosprawnych. Dofinansowano udział osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży w turnusach rehabilitacyjnych. Podejmowane działania miały charakter kompleksowy, a realizacja zadań znacząco przyczyniła się do podniesienia poziomu oferty wsparcia osób niepełnosprawnych.

6.2. Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych – podstawę prawną do działania Rady stanowi art. 44b i art. 44c ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2024 roku, poz. 44) oraz rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2003 roku w sprawie organizacji oraz trybu działania wojewódzkich i powiatowych społecznych rad do spraw osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2003 roku, poz. 560). Powołana Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych pełni funkcję organu opiniodawczo-doradczego. Zadania Rady to przede wszystkim: inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz realizacji ich praw, opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz tych osób i ocena ich realizację, opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych. Decyzją Starosty w skład Rady na lata 2020-2024 powołani zostali:

- Małgorzata de Haan – Przewodnicząca Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych;
- Małgorzata Pluta – Wiceprzewodnicząca Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych;
- Lidia Tokarz – Sekretarz Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych;
- Aneta Balcer – Członek Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych;
- Wanda Łuzna – Członek Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych;

W roku 2023 Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych odbyła 3 spotkania, które dotyczyły:

- a) zaopiniowana projektu Zasad rozpatrywania wniosków osób niepełnosprawnych oraz jednostek organizacyjnych i osób prawnych działających na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie udzielania dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w roku 2023 oraz projektu Uchwały Rady Powiatu Strzelińskiego w sprawie określenia zadań, na które przeznaczone zostaną środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na rok 2023 (14.03.2023 roku);
- b) zaopiniowania projektu Uchwały Rady Powiatu Strzelińskiego w sprawie zmiany Uchwały Nr LXVII/302/2023 Rady Powiatu Strzelińskiego z dnia 28 marca 2023 roku w sprawie określenia zadań, na które przeznaczone zostaną środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na rok 2023 (08.08.2023 roku);
- d) zaopiniowania projektu Uchwały Rady Powiatu Strzelińskiego w sprawie zmiany Uchwały Nr LXVII/302/2023 Rady Powiatu Strzelińskiego z dnia 28 marca 2023 roku w sprawie określenia zadań, na które przeznaczone zostaną środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na rok 2023 (12.12.2023 roku).

6.3 REALIZOWANE PROGRAMY

1) Pilotażowy program „Aktywny samorząd”

Program „Aktywny Samorząd” jest ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych. Działania przewidziane w programie uzupełniają plany ujęte w powiatowych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i programach działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Umożliwiają samorządom aktywniejsze włączanie się w działania na rzecz inkluzji społecznej osób niepełnosprawnych. Formy wsparcia przewidziane w programie dotyczą likwidacji barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych.

W 2023 roku Powiat Strzeliński ze środków PFRON realizował program „Aktywny Samorząd”, mający na celu wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. W ramach programu osoby niepełnosprawne otrzymały następujące wsparcie:

Tabela 14. Realizacja Programu Aktywny Samorząd w Powiecie Strzelińskim w 2023r.

Lp.	Forma wsparcia	Ilość osób	Kwota
1.	Pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do	1	16 830,00

	posiadanego samochodu		
2.	Pomoc w uzyskaniu prawa jazdy	1	3 190,00
3.	Pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego	8	58 967,06
4.	Pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	3	47 700,00
5.	Pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka o napędzie elektrycznym	1	1 100,00
6.	Pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	3	79 350,00
7.	Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	8	49 629,00
RAZEM		25	256 766,06

Źródło: Opracowanie własne

Udział w programie pozwala na polepszenie warunków życia, nawiązanie i podtrzymanie kontaktu z innymi ludźmi. Ponadto umożliwia rozwijanie własnych zainteresowań oraz likwiduje bariery w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym. Inne korzyści to usamodzielnienie się, likwidacja lub ograniczenie barier w poruszaniu się, barier transportowych, umożliwienie kontynuowania nauki.

2) Program „Opieka Wytchnieniowa” edycja 2023

W 2023 roku po raz kolejny powiat strzeleński przystąpił do realizacji programu „Opieka Wytchnieniowa” – edycja 2023. Program ten dawał możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej. Głównym celem programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności. Osobie zakwalifikowanej do programu przysługiwało do 231 godzin opieki wytchnieniowej świadczonej w ramach pobytu dziennego. Program realizowany był ze środków Funduszu Solidarnościowego.

W roku 2023 z Programu skorzystało 9 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, którym świadczone usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego (2079 godzin) oraz 4 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności ze wskazaniem konieczności stałego współdziałania opiekuna dziecka w procesie jego rehabilitacji, leczenia i edukacji (888 godzin opieki). Łączna kwota środków Funduszu Solidarnościowego wykorzystana na realizację Programu to 116 137,32 zł, z czego 113 860,14 zł wykorzystano na realizację usług opieki wytchnieniowej a kwotę 2 277,18 zł wykorzystano na pokrycie kosztów obsługi Programu.

3) Program Wyrównywania różnic między regionami III

Powiat strzeleński w roku 2023 przystąpił do udziału w „Programie wyrównywania różnic między regionami III”. Program ten ma za zadanie przede wszystkim wyrównywanie szans oraz zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie. Program finansowany jest ze środków PFRON.

W ramach tego programu Gmina Strzelin złożyła wniosek na „Likwidację barier transportowych na terenie Gminy Strzelin poprzez zakup jednego pojazdu przeznaczonego do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym osób na wózkach inwalidzkich”. Celem projektu

było zmniejszenie barier transportowych, które napotykają osoby niepełnosprawne (głównie dzieci) w Gminie Strzelin, wyrównywanie szans oraz zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci zamieszkujących na wsi. Zakupiono busa przystosowanego do przewozu osób z niepełnosprawnościami.

Kwota przyznana przez PFRON: 135 000,00 zł

Koszt realizacji projektu: 238 800,00 zł

Kwota środków PFRON faktycznie wykorzystana na realizację projektu: 135 000,00 zł

Środki własne Gminy Strzelin: 103 800,00 zł.

Drugim projektem zrealizowanym w ramach programu był projekt pn. „Remont łazienek i dostosowanie dla uczniów niepełnosprawnych w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Strzelinie”. Cel projektu to dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych. Realizacja zadania umożliwiła wsparcie osób niepełnosprawnych ruchowo w zakresie mobilności przez niwelowanie barier związanych z przemieszczaniem się, zwiększenie szans rozwoju poprzez udział w edukacji, zapewnienie równego dostępu do infrastruktury społecznej.

Kwota przyznana przez PFRON: 79 217,00 zł

Koszt realizacji projektu: 144 031,50 zł

Kwota środków PFRON faktycznie wykorzystana na realizację projektu: 79 217,00 zł

Środki własne Powiatu: 64 814,50 zł.

7. POWIATOWY ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Zespół jest jednostką realizującą zadania Starosty z zakresu administracji rządowej, działający w strukturze organizacyjnej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Strzelinie powołany został Zarządzeniem Starosty Strzelińskiego z dnia 21 czerwca 2002 roku.

Wydatki na działalność PZON pokrywane są ze środków finansowych budżetu Państwa.

Zespół działa na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r., poz. 44) oraz aktów wykonawczych do ustawy.

Zadania Zespołu:

1. Rozpatrywanie wniosków dotyczących:

1) wydania orzeczeń o stopniu niepełnosprawności składanych przez osoby powyżej 16 roku życia między innymi w celu:

- odpowiedniego zatrudnienia,
  - szkolenia,
  - zatrudnienia w zakładzie aktywizacji zawodowej,
  - uczestnictwa w terapii zajęciowej,
  - konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze,
  - korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji
- tj. korzystania z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki,
- uzyskania świadczenia pielęgnacyjnego,
  - uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego,
  - uzyskania karty parkingowej,

- uzyskania dodatku mieszkaniowego.
- 2) wydania orzeczeń o niepełnosprawności składanych przez przedstawicieli ustawowych dzieci do 16 roku życia w celu:
- uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego,
  - uzyskania świadczenia pielęgnacyjnego,
  - uzyskania karty parkingowej,
  - uzyskania dodatku mieszkaniowego,
  - konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie,
  - korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji (korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki).
2. Wydawanie legitymacji:
- dokumentujących stopień niepełnosprawności, osobom powyżej 16 roku życia,
  - dokumentujących niepełnosprawność, przedstawicielom ustawowym dzieci do 16 roku życia.
3. Wydawanie kart parkingowych osobom niepełnosprawnym zaliczonym do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, osobom niepełnosprawnym, które nie ukończyły 16 roku życia mającym znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się oraz placówkom zajmującym się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.

Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności powołuje i odwołuje Starosta Strzeliński, w ramach zadań z zakresu administracji rządowej, po uzyskaniu zgody wojewody.

Struktura organizacyjna Zespołu (stan na 31.12.2023r.)

W skład Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności wchodzi:

Członkowie Zespołu:

1. Przewodniczący Zespołu – 1,

2. Sekretarz – 1,

3. Specjaliści powołani do Składów Orzekających – łącznie 14 osób:

- Przewodniczący Składów Orzekających – lekarze posiadający specjalizacje: neurolog – 1, psychiatra – 1, pediatra – 1, internista – 1, chirurg – 1, laryngolog – 1, okulista – 1;

- Psycholog – 1,

- Pedagog – 2,

- Doradcy zawodowi – 2,

- Pracownicy socjalni – 2,

Obsługa biurowa – 1,5 etatu.

Organizacja Zespołu

1. Zespołem kieruje Przewodniczący Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

2. Przewodniczącego Zespołu podczas jego usprawiedliwionej nieobecności zastępuje Sekretarz Zespołu.

3. Członków Zespołu powołuje i odwołuje Starosta Strzeleński na wniosek Przewodniczącego Zespołu.

Dane statystyczne za 2023 rok

Liczba przyjętych w 2023 roku wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności – 118.

Tabela 15. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyny niepełnosprawności, o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych oraz o odmowie ustalenia niepełnosprawności – osoby przed 16 rokiem życia

Lp.	Przyczyna niepełnosprawności	Liczba wydanych orzeczeń
1.	01-U	1
2.	02-P	5
3.	03-L	6
4.	04-O	3
5.	05-R	5
6.	06-E	1
7.	07-S	10
8.	08-T	1
9.	09-M	0
10.	10-N	18
11.	11-I	9
12.	12-C	34
13.	O niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	23
14.	O odmowie ustalenia niepełnosprawności	0
	RAZEM	116

Źródło: opracowanie własne

Liczba przyjętych w 2023 roku wniosków o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności – 787.

Tabela 16. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyny niepełnosprawności, o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych oraz o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności – osoby powyżej 16 roku życia

Lp.	Przyczyna niepełnosprawności	Stopień znaczny	Stopień umiarkowany	Stopień lekki	razem
1.	01-U	2	5	4	11
2.	02-P	28	20	6	54
3.	03-L	9	11	30	50
4.	04-O	8	11	0	19
5.	05-R	48	116	64	228

6.	06-E	0	0	4	4
7.	07-S	35	58	14	107
8.	08-T	26	13	1	40
9.	09-M	58	4	1	63
10.	10-N	55	39	21	115
11.	11-I	12	10	1	23
12.	12-C	0	0	1	1
13.	O niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych				31
14.	O odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności				11
	RAZEM				757

Źródło: opracowanie własne

Tabela 17. Liczba wydanych legitymacji osoby niepełnosprawnej

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Legitymacje wydane osobom niepełnosprawnym przed 16 rokiem życia	21
2.	Legitymacje wydane osobom niepełnosprawnym po 16 roku życia	245
	Ogółem	266

Źródło: opracowanie własne

W 2023 roku Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Strzelinie wydał 246 **Kart parkingowych** dla osób niepełnosprawnych.

8. ROZKŁAD GODZIN PRACY APTEK W POWIECIE STRZELIŃSKIM

Na podstawie art. 12 pkt 11 i art. 42 ust.1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022 roku, poz. 1526 z późn.zm.), art. 94 ust. 2 ustawy z dnia 06 września 2001 roku Prawo farmaceutyczne (t.j. Dz.U. z 2022 roku, poz. 2301 z późn.zm.) oraz po zasięgnięciu opinii wójtów i burmistrzów gmin z terenu powiatu strzelińskiego oraz opinii samorządu aptekarskiego, Rada Powiatu Strzelińskiego w dniu 28 grudnia 2023 roku podjęła uchwałę zmieniającą Uchwałę nr LXIV/281/22 Rady Powiatu Strzelińskiego z dnia 28 grudnia 2022 roku w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych.

Uchwałą Nr LXIV/281/22 Rady Powiatu Strzelińskiego z dnia 28 grudnia 2022 roku ustalono rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Strzelińskiego w okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023 roku. Uchwała zmieniająca dotyczy zmiany brzmienia ustalonego w załączniku nr 1 rozkładu godzin pracy aptek poprzez dodanie rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych w I kwartale 2024 roku zgodnie z nowelizacją ustawy Prawo farmaceutyczne z dnia 17 sierpnia 2023 roku. Celem tej zmiany jest zabezpieczenie potrzeb mieszkańców powiatu strzelińskiego w zakresie dostępności świadczeń również w porze nocnej, w niedziele, święta i inne dni wolne od pracy, do dnia wejścia w życie uchwały Zarządu Powiatu w Strzelinie w sprawie dyżurów aptek w 2024 roku (podjętej w nowym trybie po 1 stycznia 2024 roku).

9. POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE STRZELIŃSKIM NA LATA 2022-2024

Program został przyjęty uchwałą Nr L/231/21 Rady Powiatu Strzelińskiego z dnia 29 grudnia 2021 roku. Celem głównym Programu jest stworzenie prawidłowych warunków opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej. Pieczę i wychowanie w rodzinie zastępczej zapewnia się dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

Jednym z podstawowych celów pieczy zastępczej jest praca na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej. W przypadku braku możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej lub adopcji piecza zastępcza zapewnia wychowanie dziecka długookresowe, czyli do momentu usamodzielnienia.

Osiągnięcie takich celów możliwe jest dzięki podjęciu określonych działań założonych w programie:

- praca z rodziną biologiczną dziecka w celu powrotu dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe kierowanie dziecka do adopcji. Odbywa się to przez współpracę zespołu ds. pieczy zastępczej z asystentami rodzin, pracownikami socjalnymi i sądem. W roku 2023 rozwiązano 1 rodzinę zastępczą, 3 dzieci powróciło pod opiekę rodziców biologicznych. Dwoje dzieci zostało umieszczonych w rodzinach adopcyjnych.

- zaspokajanie potrzeb bytowych, zdrowotnych, emocjonalnych, edukacyjnych i kulturowo – rekreacyjnych dzieci przebywających w pieczy. Zadanie to było realizowane przez osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej i prowadzące rodzinny dom dziecka – przy wsparciu Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Wsparcie to zawiera w sobie m.in. udzielanie świadczeń finansowych, poradnictwo, pracę socjalną, szkolenia. Rodziny zastępcze uczestniczyły w szkoleniach oraz superwizji, korzystały z poradnictwa psychologicznego.

- promowanie w środowisku lokalnym rodzinnych form opieki zastępczej. Działanie takie prowadzone jest w formie akcji informacyjnej tj. poprzez ulotki, informacje w internecie. Przygotowano nowe ulotki promujące rodzicielstwo zastępcze (1500 sztuk). Na stronie internetowej PCPR dostępne są informacje nt. rodzicielstwa zastępczego. Pracownicy udzielają informacji osobom zainteresowanym pełnieniem funkcji rodziny zastępczej. ORPZ w Strzelinie zorganizował dnia 06.06.2023 roku piknik dla dzieci z rodzin zastępczych Razem świętowano Dzień Rodzicielstwa Zastępczego i Dzień Dziecka. Dnia 14.12.2023 r. zorganizowano bal mikołajkowy, przygotowano paczki dla dzieci z pieczy zastępczej. Wartość pozyskanych darowizn na oba wydarzenia to 12 200,00. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie uczestniczyło również w wydarzeniu „Kryterium uliczne o Grand Prix – Puchar Starosty Anny Horodyskiej” dnia 09.09.2023 r., na którym promowano rodzicielstwo zastępcze, rozdawano ulotki, udzielano informacji osobom zainteresowanym. Przygotowano wniosek do Fundacji Ernst & Young „Dzień Rodzicielstwa Zastępczego”.

- prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz ich kwalifikowanie. Szkolenie dla kandydatów na rodziców zastępczych niezawodowych i zawodowych zgodnie z ustawą musi być prowadzone programem zatwierdzonym przez MRiPS. Kandydaci na rodziców zastępczych zobowiązani są odbyć takie szkolenie, dzięki któremu nabędą odpowiedniej wiedzy i umiejętności opieki nad dzieckiem, które trafi do rodziny. Ukończenie szkolenia jest warunkiem niezbędnym do otrzymania zaświadczenia kwalifikacyjnego

wystawianego przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej. W 2023 roku szkolenie ukończyła 1 rodzina zastępcza niezawodowa.

- podwyższanie umiejętności i kompetencji osób prowadzących rodzinne formy opieki zastępczej. ORPZ w Strzelinie cyklicznie organizuje superwizję dla osób prowadzących rodzinne formy pieczy zastępczej. Ponadto po zbadaniu potrzeb szkoleniowych zorganizowano szkolenia doskonalące dla rodziców zastępczych z terenu powiatu strzelińskiego:

„(Nie)grzeczne dzieci-co chcą nam powiedzieć? Doskonalenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców zastępczych.”, 18.09.2023 r. – w szkoleniu wzięło udział 13 rodziców zastępczych,

„Sposoby redukcji napięć i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu/emocjonalnemu rodzin zastępczych-ćwiczenia warsztatowe.”, 02.10.2023 r.- w szkoleniu wzięło udział 14 rodziców zastępczych.

- poszerzenie oferty i dostępności do usług specjalistycznych, w tym rozwój specjalistycznego poradnictwa rodzinnego dla osób prowadzących rodzinne formy opieki zastępczej. Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej umożliwiał wszystkim prowadzącym rodzinne formy pieczy zastępczej korzystanie ze specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, pedagogicznego i prawnego. Osoby potrzebujące innej specjalistycznej pomocy kierowano do specjalistów zatrudnionych poza PCPR w Strzelinie (opieka psychiatryczna, logopedyczna, specjalistyczna medyczna).

- zapewnienie wsparcia ze strony rodzin pomocowych. W roku 2023 nie zatrudniano rodziny pomocowej.

- współpraca ze środowiskiem lokalnym i instytucjami (m.in. GOPS, asystenci rodzin, sądy, zespół kuratorskiej służby sądowej, policja, szkoły, poradnia pedagogiczno-psychologiczna, inne instytucje oświatowe, ośrodki zdrowia, kościoły i związki wyznaniowe oraz organizacje pozarządowe). Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Strzelinie współpracował z wieloma instytucjami, a w szczególności: GOPS, sądem, szkołami (wystosowano zapytania o funkcjonowanie w środowisku szkolnym małoletnich przebywających w rodzinach zastępczych). Dokonywane były oceny sytuacji dziecka. Po każdej ocenie wysyłano wnioski z zespołów do Sądu. Koordynatorzy kontaktowali się z pedagogami szkolnymi, pracownikami socjalnymi, asystentami rodziny oraz wychowawcami.

- zapewnienie mieszkań chronionych dla wychowanków pieczy zastępczej. Na terenie powiatu strzelińskiego funkcjonuje mieszkanie chronione typu treningowego prowadzone przez PCPR dla młodzieży usamodzielnianej, opuszczającej pieczę zastępczą - rodzinną i instytucjonalną.

- funkcjonowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Na terenie powiatu strzelińskiego funkcjonują 2 placówki: Dom Dziecka w Ludowie Polskim i Dom Dziecka w Strzelinie. Każda z placówek posiada limit 14 miejsc. Na dzień 31 grudnia 2023 roku w placówkach przebywało 16 dzieci z terenu powiatu strzelińskiego. Dzięki zabezpieczeniu odpowiedniej liczby miejsc w naszych placówkach, dzieci z terenu naszego powiatu nie są umieszczane w placówkach na terenie innych powiatów.

- zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. W PCPR w Strzelinie pracuje trzech koordynatorów, którzy zgodnie z zaleceniami z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obejmowali opieką nie więcej niż 15 rodzin jednocześnie.

Podsumowując, działania realizowane w 2023 roku spójne są z realizacją celów szczegółowych programu. Utworzony w 2012 roku zespół ds. pieczy zastępczej realizuje założenia ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i realizuje zadania wynikające z przyjętego z „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Strzelińskim na lata 2022-2024”. Prowadzone działania zmierzają do tworzenia sprawnego i kompleksowego systemu pieczy zastępczej na terenie Powiatu Strzelińskiego ze szczególnym naciskiem na tworzenie rodzinnych form opieki zastępczej.

10. POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE STRZELIŃSKIM W LATACH 2020-2023

Program został przyjęty uchwałą nr XXXIII/153/20 Rady Powiatu Strzelińskiego z dnia 30 listopada 2020 roku. Podstawowym celem jest zwiększenie skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu strzelińskiego.

Cele szczegółowe obejmują 4 obszary:

1) działania profilaktyczne i edukacja społeczna mająca na celu zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania. Zdaniem wielu specjalistów rozmiary szkodliwości zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazuje, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Wymaga więc on podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat przeciwdziałania temu zjawisku.

W ramach tego obszaru jednym z zadań jest bieżąca diagnoza problemów oraz systematyczne prowadzenie statystyk dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie. Zadanie to zostało zrealizowane we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Strzelinie.

Tabela 18. Dane statystyczne Komendy Powiatowej Policji w Strzelinie dotyczące przemocy w rodzinie w 2023 roku

Liczba formularzy wszczynających procedurę Niebieskie Karty - 93		
miasto - 31	wieś - 62	
Liczba osób dotkniętych przemocą - 163		
kobiety - 87	mężczyźni - 27	dzieci - 49
Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy - 93		
kobiety - 18	mężczyźni - 75	
Liczba zatrzymanych osób - 47		
kobiety - 2	mężczyźni - 45	
Liczba doprowadzonych osób do wytrzeźwienia - 11		
kobiety - 1	mężczyźni - 10	
Postępowania przygotowawcze z art 207 kk – 32 (8 w toku) w tym:		
brak cech przestępstwa - 11 inne umorzenia - 19 akty oskarżenia - 13		
odmowy wszczęcia - 8 nakaz i zakaz - 4		
zakaz kontaktowania się za pomocą telefonu - 5 zakaz zbliżania się na odległość 50 m - 4		
nakaz i zakaz - 4 zakaz kontaktowania się za pomocą telefonu - 5		
zakaz zbliżania się na odległość 50 m - 4		

Źródło: dane opracowane na podstawie przekazanych statystyk z KPP w Strzelinie

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie - w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie - do wszczynania procedury Niebieskie Karty poza przedstawicielami Policji uprawnieni są także: przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty i ochrony zdrowia. Stąd też liczba podanych poniżej Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołów Interdyscyplinarnych w poszczególnych gminach powiatu strzelińskiego jest większa niż w statystykach Policji.

Tabela 19. Liczba prowadzonych Niebieskich Kart w roku 2023

Zespół Interdyscyplinarny	Policja	Pomoc społeczna	Oświata	Ochrona Zdrowia	GKRPA	Razem
Strzelin	52	7	3	1	0	63
Wiązów	16	0	1	0	0	17
Kondratowice	11	2	3	0	0	16
Przeworno	3	2	1	0	0	6
Borów	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	-
RAZEM	82	11	8	1	0	102

Źródło: dane opracowane na podstawie przekazanych statystyk z Zespołów Interdyscyplinarnych

W roku sprawozdawczym promowano i rozpowszechniano w siedzibie PCPR oraz na stronie internetowej informacje na temat działalności Punktu Interwencji Kryzysowej, możliwości uzyskania wsparcia psychologicznego, socjalnego i prawnego na terenie powiatu strzelińskiego oraz dane kontaktowe ogólnopolskich instytucji oferujących wsparcie osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy w rodzinie, w tym schronienie w sytuacji kryzysu. Materiały zawierały informacje (w tym bazy teleadresowe) na temat pomocy świadczonej przez właściwe instytucje rządowe, samorządowe i organizacje pozarządowe. Ponadto PCPR opracowało ulotkę promującą działalność Punktu Interwencji Kryzysowej, która jest systematycznie dystrybuowana na terenie powiatu strzelińskiego.

W 2023 roku PCPR realizowało **projekt „Bezpieczny dom”**. Pozyskana dotacja ze środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” na realizację zadania publicznego wyniosła 33 800,00 zł. Projekt współfinansowany był ze środków Powiatu Strzelińskiego w kwocie 16 000,00 zł.

Celem głównym projektu było zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez realizację działań profilaktycznych mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w powiecie strzelińskim.

Zaplanowane i zrealizowane w projekcie działania to:

- **Lokalna kampania społeczna, a jej ramach:**

Powiatowy konkurs fotograficzny „Dom i świat-moje miejsce”. Konkurs skierowany był do uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu strzeleńskiego. Uczestnicy wykazali się kreatywnością i różnorodnym rozumieniem tytułowego sformułowania. W pracach fotograficznych młodzieży można zobaczyć różne aktywności, pozytywne działania, które sprawiają, że dom i świat staje się bezpiecznym i przyjaznym miejscem, wolnym od przemocy i krzywdzenia. Z nagrodzonych fotografii została zaaranżowana wystawa w budynku Starostwa Powiatowego w Strzelinie.

Artykuły prasowe w temacie profilaktyki przemocy w rodzinie. W lokalnej prasie zostały zamieszczone 3 artykuły, stanowiące cykl, w prosty sposób przemawiające do rodziców, jak nie powtarzać błędnych wzorców wychowania, jakie metody wychowawcze stosować, jak dziś rozumieć swoje dzieci i dawać im wsparcie.

Konferencja „Dziecko, rodzina, bezpieczny dom”. Odbyła się 01.12.2023 roku w Strzelinie. Wzięli w niej udział przedstawiciele jednostek oświatowych, pomocy społecznej, służby zdrowia, pieczy zastępczej, policji, organizacji pozarządowych, a także kuratorzy zawodowi i samorządowcy. Przedstawione wykłady poprowadziły uczestników od rozpoznania dziecka krzywdzonego, poznania skutków przemocy, zrozumienia jak myślą osoby stosujące przemoc, do dialogu motywującego do zmian oraz sposobów reagowania na przemoc, w szczególności przez osoby zawodowo zajmujące się pomaganiem. Prelegentami byli eksperci w ww. zakresie.

Edukacja poprzez ulotki i plakaty. W ramach projektu opracowana została ulotka profilaktyczna „10 sposobów na to, aby stać się lepszym rodzicem”, która mówi o sposobach na to, aby stać się lepszym rodzicem, jak dokonywać pozytywnych wyborów rodzicielskich, co zrobić w sytuacji kryzysowej oraz gdzie udać się po pomoc na terenie powiatu strzeleńskiego. Ulotkę rozdystrybuowano, jest również dostępna do pobrania ze strony internetowej PCPR. Zakupiono również plakaty o charakterze informacyjno – edukacyjnym.

- **Gra miejska „Rodzina w plenerze”.** W ramach projektu opracowana została autorska gra "Rodzina w plenerze". Gra jest wydrukowana w postaci złożonej broszurki, która po rozłożeniu wewnątrz zawiera mapkę parku miejskiego w Strzelinie z ciekawymi zadaniami, które dziecko wykona w parku samodzielnie lub przy niewielkim wsparciu rodzica. Druga strona broszurki zawiera informacje, gdzie na terenie powiatu strzeleńskiego rodzic może atrakcyjnie spędzić czas z dzieckiem, a także informacje, jak rozwijać i wzmacniać relacje ze swoim dzieckiem. Broszurki i plakaty znajdują się w wielu miejscach publicznych na terenie całego powiatu. Po zakończeniu zadań dziecko wraz z rodzicem może zgłosić się do PCPR po odbiór dyplomu i nagrody.
- **Warsztaty antyprzemocowe dla seniorów.** W warsztatach WenDo udział wzięły seniorki w wieku 60+. Warsztaty zostały dostosowane do możliwości zdrowotnych, percepcyjnych oraz energetycznych wszystkich uczestniczek. W ciągu dwóch dni pracy uczestniczki w każdej grupie zdobyły podstawowe umiejętności samoobrony fizycznej, poszerzyły swoje umiejętności w zakresie spójnego komunikatu, wzmocnienia swoich granic osobistych, samoobrony psychicznej. Warsztaty poprowadzone zostały metodą budowania pewności siebie, asertywnej postawy i samoobrony kobiet, a więc wzmacniania kompetencji społecznych.
- **Spotkania edukacyjne dla rodziców i opiekunów osób starszych i niepełnosprawnych.** Warsztaty służyły kształceniu u rodziców i opiekunów osób starszych i niepełnosprawnych umiejętności utrzymywania balansu pomiędzy poświęcaniem się i opieką nad osobą zależną a realizacją swoich potrzeb. Warsztaty składały się z ośmiu modułów tematycznych, a treści i ćwiczenia zostały skomponowane w taki sposób, by ich uczestnicy mogli poszerzyć umiejętności radzenia sobie ze stresem i trudnymi emocjami oraz wychodzić poza schematy dotychczasowego postępowania.

Aktywny udział w warsztatach pozwolił jego uczestnikom doświadczyć poczucia integracji, wsparcia i zrozumienia w sytuacji kryzysowej związanej z opieką nad osobą zależną.

- **Warsztaty dla przedstawicieli służby zdrowia.** W warsztatach uczestniczyły pielęgniarki z publicznych i prywatnych przychodni zdrowia z terenu powiatu strzelińskiego. Uczestniczki zdobyły wiedzę na temat zjawiska przemocy w rodzinie, jak reagować, gdzie zgłaszać przypadki krzywdzenia w rodzinie. Podczas spotkań szczególną uwagę zwrócono na osoby z grup ryzyka, tj. dzieci, osoby starsze i niepełnosprawne. Omówiono mapę miejsc pomocowych na terenie naszego powiatu, możliwą strategię działania w sytuacji podejrzenia przemocy domowej. Przekazane zostały materiały edukacyjne.

Realizacja projektu pozwoliła osiągnąć następujące rezultaty:

- wzrost świadomości społecznej na temat postaw rodzicielskich wolnych od przemocy oraz skutków przemocy w rodzinie
- poszerzenie wiedzy w zakresie właściwych postaw rodzicielskich i zachowań społecznych
- wzrost umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych

2) ochrona i pomoc osobom dotkniętym i zagrożonym przemocą w rodzinie

W PCPR działa Punkt Interwencji Kryzysowej, w ramach którego pomocy udziela psycholog, prawnik i pracownik socjalny. W 2023 roku udzielono 22 porady. Pomoc obejmowała m.in.: wsparcie informacyjne, wsparcie psychologiczne, rozmowę – konsultacje z klientem, ustalenie planu pomocy. W sytuacjach wymagających innej pomocy kierowano osoby potrzebujące zgodnie z potrzebami do innych specjalistycznych instytucji.

Udzielane przez specjalistów porady miały charakter indywidualnych, dyskretnych rozmów z klientem. Wsparcie psychologiczne osób doświadczających przemocy jest ważną częścią pracy Punktu Interwencji Kryzysowej. Przemoc ze strony bliskiej osoby jest traumatyczna w skutkach i wiąże się z cierpieniem psychicznym. Życie w związku opartym na przemocy wiąże się z ogromnym stresem i poczuciem zagrożenia, lękiem o utratę zdrowia i życia własnego oraz pozostałych członków rodziny. Konsultacje psychologiczne miały na celu udzielenie wsparcia oraz pomóc w decyzji o zmianie patologicznej sytuacji.

Poradnictwo prawne jest również bardzo ważną formą wsparcia dla ofiar przemocy. Prowadzone konsultacje prawne miały za zadanie poprawę sytuacji, w której znajduje się ofiara przemocy. Osoby doznające przemocy często są uzależnione ekonomicznie od sprawcy przemocy, dlatego ważne jest, aby miały łatwy i szybki dostęp do bezpłatnej pomocy psychologicznej i prawnej.

Aby zapewnić schronienie dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, PCPR podpisało porozumienie ze Stowarzyszeniem pomocy kobietom w kryzysie „Związek Maryjny” prowadzącym Ośrodek Interwencji Kryzysowej „Nadzieja” w Bardzie, w zakresie zapewnienia osobom z terenu powiatu strzelińskiego, dotkniętym przemocą w rodzinie całodobowego schronienia do 3 miesięcy. Osoby przebywające w Ośrodku korzystają ze wsparcia psychologa i prawnika. W roku 2023 z tej formy pomocy skorzystała jedna matka z 4 dzieci. Stowarzyszenie zakończyło swoją działalność wraz z końcem 2023 roku.

W grudniu 2023 roku PCPR w Strzelinie zawarło porozumienie o współpracy na rzecz pomocy osobom doznającym przemocy domowej ze Stowarzyszeniem Pomocy „Akson” we Wrocławiu. Dzięki zawartemu porozumieniu istnieje możliwość udzielenia bezpośredniej pomocy oraz całodobowego schronienia osobom doznającym przemocy domowej z terenu powiatu strzelińskiego.

Ponadto w każdej gminie działa Zespół Interdyscyplinarny, który realizuje procedurę Niebieskie Karty oraz zapewnia szereg działań na rzecz osób doświadczających przemocy. Udzielano wsparcia osobom doświadczającym przemocy oraz kierowano ofertę pomocową do osób stosujących przemoc w rodzinie. Informowano o możliwościach uczestnictwa w terapii. Monitorowano sytuację w rodzinie.

3) działania korekcyjno – edukacyjne skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie

Przeprowadzono nabór osób do prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych w formie grupowej oraz nabór osób stosujących przemoc w rodzinie - we współpracy z Zespołami Interdyscyplinarnymi do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminach, Komendą Powiatową Policji, Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej. Zamieszczano informacje w instytucjach publicznych oraz w internecie, aby dotrzeć do jak największej grupy odbiorców. Pozyskana liczba kandydatów nie pozwoliła na uruchomienie zajęć grupowych. Osoby te otrzymały indywidualne wsparcie. W sposób ciągły PCPR oferuje wsparcie edukacyjno-informacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

4) podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

PCPR organizowało spotkania panelowe i konferencje dla przedstawicieli służb i instytucji wspierających rodzinę:

- W dniu 23.02.2023 roku odbyło się spotkanie Przewodniczących Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu powiatu strzeleńskiego zorganizowane przez PCPR. W trakcie spotkania zostały omówione m.in. projektowane zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w 2023 roku oraz formy i mapa miejsc pomocy dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc w rodzinie. Analizowano aktualną sytuację w związku z przemocą w rodzinie na terenie powiatu, czynniki sprzyjające i utrudniające udzielanie skutecznej pomocy. Wskazano również potrzeby szkoleniowe dla członków zespołów i grup roboczych oraz omówiono współpracę przy realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023 na poziomie gminnym i powiatowym. Podczas spotkania przedstawiono zebranym planowaną realizację programu korekcyjno-edukacyjnego w 2023 roku oraz termin naboru uczestników.

- PCPR w dniu 07.03.2023 roku zorganizowało spotkanie panelowe, w którym uczestniczyli kierownicy Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej, przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Strzelinie, kuratorzy zawodowi Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Strzelinie oraz dyrektor Zespołu Placówek Opiekuńczo- Wychowawczych. W spotkaniu udział wzięło 16 osób. Podczas spotkania omówiono szczegóły współpracy między poszczególnymi instytucjami, mając jako główny cel wsparcie dziecka i rodziny. Każda z instytucji przedstawiła swoje zadania dotyczące sytuacji, kiedy małoletnie dzieci z różnych powodów nie mogą pozostawać pod opieką swoich biologicznych rodziców. Informacje powzięte podczas spotkania oraz wypracowane wspólnie procedury pozwoliły na usprawnienie całego systemu pomocy rodzinie.

- W dniu 20.11.2023 r. PCPR zorganizowało szkolenie pt. „Praca z rodziną, w której występują trudności komunikacyjno-relacyjne na poziomie rodzinnym oraz na poziomie instytucjonalnym. Sytuacja dziecka w trudnym środowisku wychowawczym”. W warsztatach wzięli udział koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pracownicy socjalni oraz asystenci rodzin z terenu Powiatu Strzeleńskiego. Szkolenie zostało przeprowadzone w formie warsztatów, dzięki czemu wszyscy uczestnicy mogli brać w nim aktywny udział.

- W dniu 01.12.2023 roku w ramach programu osłonowego zrealizowana została Konferencja pt.: „Dziecko, rodzina, bezpieczny dom”. Wzięli w niej licznie udział przedstawiciele jednostek oświatowych, pomocy społecznej, służby zdrowia, pieczy zastępczej, kuratorzy zawodowi i społeczni, przedstawiciele policji, GKRPA, służby zdrowia, prokuratury, przedstawiciele władz samorządowych. Do roli prelegentów zaproszono specjalistów w sferze profilaktyki i przeciwdziałania przemocy domowej.

Prelegenci prezentując wykłady skupiali się na działaniach profilaktycznych, przekazaniu wiedzy i podnoszeniu świadomości uczestników konferencji w zakresie przemocy domowej i jej skutków, omówione zostały także zasady reagowania. Udział w konferencji przyczynił się do zwiększenia świadomości uczestników, że pomoc będzie skuteczna, gdy działania profilaktyczne będą wyprzedzać działania interwencyjne oraz gdy będą prowadzone w sposób kompleksowy i interdyscyplinarny. Każdy uczestnik otrzymał pakiet materiałów zawierających plakaty, broszury i ulotki profilaktyczne w zakresie przemocy domowej oraz grę miejską i ulotkę „10 sposobów na to, aby stać się lepszym rodzicem”.

- Pracownicy PCPR uczestniczyli w superwizjach oraz szkoleniach: „Dziecko z trudnościami w systemie wsparcia”, „Praca z rodziną, w której występują trudności komunikacyjno-relacyjne na poziomie rodzinnym oraz na poziomie instytucjonalnym. Sytuacja dziecka w trudnym środowisku wychowawczym”, „Reforma pieczy zastępczej od 01.02.2023 r. w praktyce”, „Zmiany w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej”, „Zmiany w ustawie o pieczy zastępczej” oraz Seminarium „Dziecko z trudnościami w systemie wsparcia.”

11. POWIATOWY PROGRAM PROFILAKTYCZNY W ZAKRESIE PROMOWANIA I WDRAŻANIA PRAWIDŁOWYCH METOD WYCHOWAWCZYCH W STOSUNKU DO DZIECI ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE NA LATA 2022-2024

Program został przyjęty Uchwałą nr L/233/21 Rady Powiatu Strzelińskiego z dnia 29 grudnia 2021 roku. Został opracowany w celu ograniczania i zapobiegania zjawisku przemocy na terenie Powiatu Strzelińskiego, a skierowany jest zwłaszcza do rodzin i dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie, rodzin doświadczających przemocy, świadków przemocy, rodzin niewydolnych wychowawczo, rodzin w trudnej sytuacji życiowej, a także do przedstawicieli władz lokalnych, instytucji i służb działających na rzecz dzieci i rodzin.

Podstawowym założeniem programu jest szeroko rozumiana profilaktyka poprzez zwiększenie poziomu wiedzy na temat miejsc pomocy, wzrost świadomości społecznej na temat właściwych metod wychowawczych, edukację w zakresie właściwych postaw rodzicielskich, życia wolnego od przemocy, udzielanie wsparcia rodzinom wykazującym trudności opiekuńczo – wychowawcze, podnoszenie kompetencji zawodowych osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Działania PCPR w ramach niniejszego Programu w 2023 roku:

- organizacja spotkań panelowych dla przedstawicieli służb i instytucji wspierających rodzinę,
- prowadzenie poradnictwa rodzinnego, udzielanie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego – w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej udzielano wsparcia rodzinom zagrożonym przemocą w rodzinie, w których rozpoznano problemy opiekuńczo – wychowawcze, w celu przezwyciężenia sytuacji kryzysowej w rodzinie,

- budowanie lokalnego systemu wsparcia dla rodziny (dla przedstawicieli jednostek pomocy społecznej) – podczas spotkań panelowych i konferencji poświęconych wzmocnieniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz podniesieniu kompetencji u osób zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- dystrybucja informacji o dostępnych formach wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, świadkom i osobom stosującym przemoc poprzez dystrybucję ulotek, materiałów, informatorów, bazy teled adresowej podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, opracowanie ulotki przez pracowników PCPR promującej działalność Punktu Interwencji Kryzysowej,
- współpraca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z rodzinami zastępczymi w zakresie kształtowania prawidłowych wzorców i postaw rodzicielskich – praca indywidualna oraz grupowa w postaci cyklu szkoleń doskonalących,
- współpraca z przedstawicielami ośrodków pomocy społecznej w zakresie udzielania pomocy i wsparcia rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie w odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

W dniu 29 maja 2023 roku odbyło się seminarium pn. „Dziecko z trudnościami w systemie wsparcia” skierowane do przedstawicieli wszystkich instytucji i służb działających w obszarze pracy z rodziną na terenie powiatu strzelińskiego. W trakcie seminarium omówiono m.in. funkcjonowanie dziecka w rodzinie niewydolnej, nowe perspektywy w pracy z dziećmi i młodzieżą w świetle ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich z dnia 09.06.2022 r. oraz rolę policji w kontekście współpracy i pomocy innym służbom i instytucjom. Podczas seminarium można było wysłuchać wykładu pt. „Zobaczyć głębiej”, który na bazie wiedzy i doświadczenia przekazała uczestnikom ekspertka od pieczy zastępczej. Celem seminarium było podtrzymanie dobrej współpracy pomiędzy różnymi, działającymi wspólnie instytucjami. Zaproszeni goście mogli z różnych perspektyw spojrzeć na losy dzieci, które z wielu powodów nie są otoczone właściwą opieką, bądź sprawiają problemy wychowawcze.

Działania profilaktyczne były w sposób szczególny podejmowane podczas realizacji projektu „Bezpieczny dom”, finansowanego ze środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Programu Ośłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” oraz Powiatu Strzelińskiego. Wdrażaniu prawidłowych metod wychowawczych poświęcone były 3 działania: Artykuły prasowe w temacie profilaktyki przemocy w rodzinie, Edukacja poprzez ulotki i plakaty oraz Gra miejska „Rodzina w plenerze”.

Podejmowane działania przyczyniły się do realizacji celu głównego programu, tj. realizacji działań profilaktycznych, które mają na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, a tym samym ograniczenie występowania zachowań przemocowych w rodzinach na terenie powiatu strzelińskiego.

12. POWIATOWY PROGRAM KOREKCYJNO – EDUKACYJNY DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE W POWIECIE STRZELIŃSKIM NA LATA 2021-2023

Program został przyjęty uchwałą nr L/232/21 Rady Powiatu Strzelińskiego z dnia 29 grudnia 2021 roku. W roku sprawozdawczym jednostka nie realizowała zajęć grupowych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Przeprowadzono nabór osób stosujących przemoc w rodzinie we współpracy z Zespołami Interdyscyplinarnymi do Spraw Przeciwdziałania

Przemocy w Rodzinie w gminach, Komendą Powiatową Policji, Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej. Zamieszczano informacje w instytucjach publicznych oraz w internecie, aby dotrzeć do jak największej grupy odbiorców. Pozyskana liczba kandydatów nie pozwoliła na uruchomienie zajęć grupowych. Osoby te otrzymały indywidualne wsparcie

W sposób ciągły PCPR oferowało wsparcie edukacyjno – informacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Ponadto zrealizowano obowiązek współpracy z instytucjami realizującymi program w 2023 roku w celu informowania osób zainteresowanych udziałem w nim o takiej możliwości w innych miejscach. Informowano także zgłaszające się osoby o planowanym terminie realizacji programu w 2024 roku oraz o możliwości skorzystania do tego czasu z indywidualnych konsultacji psychologicznych.

13. POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE STRZELIŃSKIM NA LATA 2023-2027

Program przyjęty został uchwałą nr LXIII/277/22 Rady Powiatu Strzeleńskiego z dnia 29 listopada 2022 roku. Ma on ułatwić prowadzenie aktywnej polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych, wspierać i umacniać ich prawa, eliminować wszelkie przejawy dyskryminacji oraz przyczyniać się do stworzenia osobom niepełnosprawnym warunków umożliwiających godne i możliwie pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym. Skuteczną realizację tego celu mają zapewnić planowane, konkretne działania na rzecz integracji społecznej, aktywizacji zawodowej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Celem strategicznym programu jest wzmocnienie uczestnictwa osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym, zawodowym oraz w dostępie do edukacji. Program wyznacza kierunki działania w zakresie polityki społecznej Powiatu, które mają służyć podnoszeniu jakości życia osób niepełnosprawnych, które ze względu na sytuację życiową nie mogą uczestniczyć lub mają ograniczony udział w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym. Działania realizowane w ramach programu zmierzają do zwiększenia poziomu aktywizacji i skuteczności rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, kształtowaniu postaw prospołecznych sprzyjających kreowaniu środowiska przyjaznego osobom niepełnosprawnym, zwiększenia współpracy podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych z powiatu strzeleńskiego, wsparcia środowiskowego oraz pomocy społecznej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom, jak również wyrównywania szans edukacyjnych osób niepełnosprawnych.

Na terenie powiatu strzeleńskiego instytucje podejmują działania na rzecz osób niepełnosprawnych mające na celu zminimalizowanie skutków niepełnosprawności i poprawę jakości życia osób z różnymi dysfunkcjami. W środowisku lokalnym samorządy oraz instytucje, organizacje pozarządowe, placówki pomocy społecznej, oświatowe, służby zdrowia integrują swoje działania skierowane do tych osób. Przynosi to wymierne efekty w postaci zabezpieczenia socjalnego, likwidacji barier funkcjonalnych, wzrostu liczby osób korzystających z pozamaterialnych form pomocy.

Cele i działania służące ich realizacji zawarte są w dwóch obszarach: rehabilitacja społeczna i rehabilitacja zawodowa. PCPR realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej, ich zakres oraz wymiar finansowy opisany jest powyżej w niniejszym sprawozdaniu.

W 2023 roku wszystkie poszczególne jednostki zaangażowane w działania na rzecz osób niepełnosprawnych realizowały cele głównie poprzez wykonywanie zadań wynikających ze statutów i ustaw. Prowadzone były działania z zakresu budowania systemu wsparcia osób

niepełnosprawnych poprzez zadania ciągłe, jak np. kształtowanie pozytywnych postaw społecznych wobec środowiska osób niepełnosprawnych, tworzenie warunków wsparcia rodzinnego, społecznego i psychologicznego. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelinie jako bezrobotne i poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu odbywała się przede wszystkim poprzez realizację usług rynku pracy. Dzięki środkom finansowym z PFRON, środkom Powiatu oraz EFS znaczna liczba osób niepełnosprawnych mogła uzyskać dofinansowania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej. Jednak potrzeby nadal są bardzo duże. Na problemy osób niepełnosprawnych wpływają: niski poziom materialny, brak swobodnego dostępu do usług rehabilitacyjnych, jak również bezrobocie i niski poziom kwalifikacji zawodowych. Taki stan wymaga dalszej aktywnej realizacji polityki na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Strzelińskim.

Z każdym rokiem wzrasta zainteresowanie osób niepełnosprawnych dostępnymi formami dofinansowań ze środków PFRON. Dzięki realizacji programu zlikwidowano szereg barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się. Dokonano zakupu sprzętu i wyposażenia zmniejszającego skutki niepełnosprawności dzieci i młodzieży. Zakupiono sprzęt rehabilitacyjny dla osób niepełnosprawnych. Działania podejmowane przez Powiat Strzeliński miały charakter kompleksowy, a realizacja zadań znacząco przyczyniła się do podniesienia poziomu oferty wsparcia osób niepełnosprawnych.

Największą przeszkodą przy realizacji założonych celów w poszczególnych obszarach programu były zbyt małe środki finansowe oraz brak zaplecza infrastruktury, aby w pełni zaspokoić braki i potrzeby osób z niepełnosprawnościami. Natomiast mocną stroną programu byli pracownicy sektora pomocy społecznej, którzy wykazali się dużą wiedzą specjalistyczną, fachowością oraz zaangażowaniem w zapobieganiu marginalizacji osób niepełnosprawnych oraz ich integrację ze środowiskiem lokalnym.

Realizacja programu wpłynęła zarówno na większą samodzielność osób niepełnosprawnych, ułatwiając im codzienne funkcjonowanie, jak i na kształtowanie pozytywnych postaw społecznych wobec tego środowiska. Biorąc pod uwagę potrzeby niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Strzelińskiego, ich otoczenia społecznego oraz nadal istniejące zaszczości w procesie likwidacji różnorodnych barier, konieczne jest kontynuowanie podejmowanych dotychczas działań i systematyczne utrwalanie już osiągniętych rezultatów w tym zakresie.

14. WYKAZ POTRZEB Z ZAKRESU REALIZACJI USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ NA 2024 ROK

- zwiększenie liczby rodzin zastępczych poprzez promowanie rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu strzelińskiego i pozyskiwanie kandydatów do prowadzenia rodzin zastępczych zawodowych,
- zmniejszenie liczby dzieci objętych instytucjonalną pieczę zastępczą,
- zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej dla dzieci pozbawionych opieki rodziców oraz odpowiednich warunków, adekwatnych do zapotrzebowania dzieci oraz możliwości finansowych powiatu, w tym zagwarantowanie środków finansowych dla rodzin zastępczych,
- organizacja systemu wsparcia i pomocy specjalistycznej dla wychowanków przygotowujących się do samodzielności,
- organizowanie specjalistycznych szkoleń dla rodzin zastępczych w celu podniesienia ich kompetencji opiekuńczo - wychowawczych,
- organizowanie wsparcia dla rodzinnych form pieczy zastępczej, w szczególności poprzez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia oraz dalszą integrację,

- prowadzenie poradnictwa dla rodzin zastępczych w zakresie przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu,
- zapewnienie superwizji oraz doskonalenie zawodowe pracowników Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka,
- współpraca z gminami w zakresie działań mających na celu powrót dzieci z pieczy zastępczej pod opiekę rodziców biologicznych,
- dochodzenie roszczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- pozyskiwanie środków zewnętrznych na działania wspierające pieczę zastępczą oraz promocję idei rodzicielstwa zastępczego,
- zapewnienie świadczeń pieniężnych na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinie zastępczej oraz zapewnienie środków finansowych w budżecie powiatu na tworzenie kolejnych zawodowych rodzin zastępczych.

15. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2024 ROK

- organizowanie szkoleń i doskonalenie kadr pomocy społecznej z terenu powiatu strzelińskiego,
- udzielanie specjalistycznej pomocy i schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej,
- realizacja oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową,
- rozwój działań profilaktycznych mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej,
- tworzenie i realizacja programów osłonowych, w tym profilaktycznych mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową,
- realizacja programów zapewniających opiekę wytchnieniową opiekunom osób niepełnosprawnych.

16. KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ PCPR

1) Warsztaty Terapii Zajęciowej

W oparciu o zapisy rozporządzenia w sprawie warsztatów terapii zajęciowej przeprowadzono kontrolę Warsztatu Terapii Zajęciowej prowadzonego przez Stowarzyszenie Św. Celestyna w Mikoszowie. Przeprowadzona kontrola miała na celu sprawdzenie prawidłowości funkcjonowania warsztatu pod względem merytorycznym i finansowym. Kontrolą objęto okres od stycznia do grudnia 2022. Nie stwierdzono uchybień.

2) Zadania realizowane ze środków PFRON

Skontrolowano 19 umów zawartych w roku 2022 w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd”, nie stwierdzono uchybień.

3) Rodziny zastępcze i RDD

W oparciu o zapis art. 38b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz wydane przez Zarząd Powiatu w Strzelinie upoważnienie dla dyrektora PCPR do kontroli rodzin zastępczych i osób prowadzących RDD przeprowadzono kontrole w 5 rodzinach zastępczych. Nie stwierdzono uchybień.

4) Placówki opiekuńczo – wychowawcze

W oparciu o zapis art. 38b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz wydane przez Zarząd Powiatu w Strzelinie upoważnienie dla dyrektora PCPR do kontroli placówek opiekuńczo – wychowawczych przeprowadzono kontrolę w Domu Dziecka w Strzelinie i Domu Dziecka w Ludowie Polskim. Przedmiotem kontroli było spełnianie przez placówki standardów zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Kontrolą objęto okres od czerwca 2022 do sierpnia 2023 roku. W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono uchybień.

17. SPIS TABEL

Tabela 1 Plan finansowy PCPR w Strzelinie.....	5
Tabela 2. Rodziny zastępcze w roku 2023.....	8
Tabela 3. Rodziny zastępcze i dzieci w roku 2023.....	9
Tabela 4. Rodzinne formy pieczy zastępczej wg liczby umieszczonych dzieci.....	9
Tabela 5. Dzieci wg roczników.....	9
Tabela 6. Ocena rodzin zastępczych.....	10
Tabela 7. Obciążenie finansowe gmin w powiecie strzelińskim.....	15
Tabela 8. Podział środków PFRON na rehabilitację zawodową i społeczną.....	20
Tabela 9. Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.....	21
Tabela 10. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.....	21
Tabela 11. Likwidacja barier architektonicznych w latach 2022-2023.....	22
Tabela 12. Likwidacja barier w komunikowaniu się w latach 2022-2023.....	22
Tabela 13. Likwidacja barier technicznych w latach 2022-2023.....	23
Tabela 14. Realizacja Programu Aktywny Samorząd w powiecie strzelińskim w 2023 r.....	25
Tabela 15. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyny niepełnosprawności, o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych oraz o odmowie ustalenia niepełnosprawności - osoby przed 16 rokiem życia.....	29
Tabela 16. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyny niepełnosprawności, o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych oraz o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności - osoby powyżej 16 roku życia.....	29
Tabela 17. Liczba wydanych legitymacji osoby niepełnosprawnej.....	30
Tabela 18. Dane statystyczne KPP w Strzelinie dotyczące przemocy w rodzinie w 2023 roku.....	33
Tabela 19. Liczba prowadzonych Niebieskich Kart w roku 2023.....	34